

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
Кафедра теорії та методики музичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальних робіт
В. Когутюк
«   » 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ТА
ВОКАЛЬНО-ХОРОВА ПІДГОТОВКА
(ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ)**

підготовки бакалавра
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 014 Середня освіта
спеціалізації Музичне мистецтво

2022-2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Постановка голосу)**» для студентів за спеціальністю 014 «Середня освіта (Музичне мистецтво)»

Мова навчання – українська.

РОЗРОБНИК: Ковальчук Володимир Володимирович, голова циклової комісії викладачів хорового диригування та постановки голосу, заслужений працівник культури України, викладач вищої категорії, викладач-методист

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та методики музичного виховання

Протокол №1 від «29» серпня 2022 року.

Завідувач кафедри теорії та методики музичного виховання

І. Іскра - Іскра С. І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – <i>4</i>	Галузь знань <i>01 Освіта / Педагогіка</i>	<i>Обов'язкова</i>	
Модулів – <i>1</i>	Спеціальність: <i>014 Середня освіта (Музичне мистецтво)</i>	Рік підготовки	
Змістових модулів – <i>4</i>		<i>1-й</i>	<i>2-й</i>
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено		Семестр	
Загальна кількість годин – <i>120</i>		<i>I-II</i>	<i>III-IV</i>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – <i>1</i> самостійної роботи студента – <i>1</i>		Лекції	
	-	-	
	Практичні		
	<i>37 год.</i>	<i>29 год.</i>	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
	<i>30 год.</i>	<i>24 год.</i>	
	Індивідуальні завдання		
-	-		
Вид контролю: <i>екзамен</i>			
	Ступінь вищої освіти: <i>бакалавр</i>		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи для денної форми навчання становить 66 /54 (%).

Передумови для вивчення дисципліни: попереднє вивчення курсів «Постановка голосу», «Сольфеджіо», «Елементарна теорія музики» відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра з середньої освіти за предметною спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво).

2. Мета та завдання, компетентності та програмні результати

Метою вивчення курсу «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Постановка голосу)» є:

- підготувати висококваліфікованих фахівців у сфері вокалу при взаємозв'язку з виховними завданнями, пов'язаними з формуванням особистості, спрямованої на професійно-творчий розвиток, вокально-художнє мислення та готовність до самоорганізації і самовдосконалення.

- сприяти поглибленню теоретичних та методичних знань студентів, на основі яких майбутні фахівці спроможні самостійно оцінювати явища, пов'язані з проблемами звукоутворення, визначенням типів голосів і їх регістрових особливостей, навичок правильного дихання.

- особливу увагу приділяти питанням вивчення виконавської культури, набуття досвіду роботи над піснею без супроводу, шкільного репертуару під власний акомпанемент.

Основні завдання навчального курсу:

- формування уявлень про естетично-повноцінне звучання співочого голосу;

- засвоєння навиків з вокалу на основі вокальної методології;

- засвоєння основ методики формування, розвитку і охорони співацького голосу;

- вивчення ролі вокально-слухових впливів на формування голосів;

- розвиток вокально-технічних та виконавчо-творчих навичок в системі володіння голосом;

- визначення чітких критерій розвитку співу;

- забезпечення взаємодії вокальної, методичної та організаційної діяльності студентів музичного мистецтва;

- спрямованість вирішення комплексу знань, що включають вокальний і методичний компоненти професійного становлення особистості.

Програмні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання у процесі навчання основ музичного мистецтва, художньої культури, теорії і практики художньо-творчого розвитку вихованців, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується системністю і комплексністю організації освітнього процесу в закладах дошкільної та загальної середньої освіти.

ЗК 1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність спілкуватися, вести дискусію державною мовою як усно, так і письмово, використовувати відповідну термінологію та способи вираження думки в усній та письмовій формах.

ЗК 9. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.

ФК 1. Здатність користуватися символікою і сучасною термінологією музичної мови.

ФК 2. Здатність розкривати системно-структурні зв'язки філософських, музикознавчих, музично-педагогічних, культурологічних, методичних понять.

ФК 4. Здатність демонструвати виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні та організаційні уміння як учителя-керівника музичних колективів дитячої дошкільної, шкільної та позашкільної художньої творчості.

ФК 6. Здатність відчувати і демонструвати емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до музичних творів, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення і художньо-педагогічне тлумачення змісту творів мистецтва.

ФК 8. Здатність формувати мистецько-творчі компетентності у дітей дошкільного віку та предметні (спеціальні) компетентності в учнів.

Програмні результати навчання:

ПРЗ 1. Знати основи теорії музики, жанри, види та напрями музичного мистецтва, музичну термінологію.

ПРЗ 4. Знати та розуміти специфіку використання методів, способів, форм музично-педагогічної та музично-інформаційної діяльності вчителя.

ПРЗ 5. Дотримуватися системи духовних, професійно-педагогічних, етико-естетичних, мистецьких цінностей в освітній та організаційній діяльності вчителя музичного мистецтва та музичного керівника.

ПРЗ 6. Володіти комплексом знань музично-педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва (музичного керівника), методами активізації мистецько-творчого розвитку учнів та дітей дошкільного віку, сприяти вихованню художньо обдарованої особистості.

ПРУ 2. Інтегрувати складні професійні уміння гри на музичних інструментах, співу, диригування музичними колективами, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).

ПРУ 3. Виявляти здатність до самоактуалізації, саморозвитку та самокорекції у процесі музично-педагогічної діяльності.

ПРУ 4. Демонструвати уміння вирішувати музично-педагогічні проблеми, оригінальність і гнучкість творчого мислення у процесі конструювання, інтерпретації та реалізації музично-педагогічних ситуацій.

ПРУ 5. Володіти елементами логічного й образного мислення, мати здатність до аналізу і синтезу, виділення головного в освітній та організаційній діяльності вчителя та музичного керівника.

ПРК 2. Здійснювати взаємодію та комунікацію з колегами, соціальними партнерами, учнями, вихованцями та їхніми батьками з дотриманням етичних норм.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні:

знати:

- будову та функції голосового апарату;
- теорію голосоутворення;
- стійкі критерії якості співу і співацької майстерності;
- знати методiku розвитку активного вокального слуху;
- основні методи та прийоми формування правильної співацької постави;
- знати види атаки звуку;

вміти:

- в достатньому обсязі володіти співацьким голосом;
- аналізувати вокальні твори, визначати жанр, характер твору, засоби музичної виразності, форму музичного твору;
- добирати вокальний репертуар;
- виявляти мистецькі інтереси школярів;
- добирали методичні методи та прийоми для розвитку вокального виконавства та музичної творчості;
- формувати та вдосконалювати вокально-технічні та виконавські навички, домагатися свідомого володіння голосом;
- самостійно працювати над вокальним твором;
- самовдосконалювати виконавську майстерність.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Процес формування навичок роботи над постановкою голосового апарату.

Тема 1. Головні положення навчальної дисципліни «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Постановка голосу)».

Ознайомлення з будовою голосового апарату. Формування правильної співацької постави. М'язові відчуття під час співу на опорі. Відпрацювання співацького вдиху і видиху. Діафрагма, устрій та розташування.

Тема 2. Формування основ співацького дихання.

Ознайомлення з основними типами дихання. Відпрацювання нижньореберно-діафрагматичного типу дихання. Формування самоорганізації співацького дихання. Засвоєння основних фраз співацького вдиху та видиху. Усвідомлення ролі «затримки дихання». Відпрацювання механізму видиху у співацькому процесі.

Тема 3. Формування навичок вокального звуковедення. Оволодіння навичками орфографії та орфоепії .

Формування навичок співу на легато. Кантелена як основа академічного співацького мистецтва. Удосконалення навичок співацького дихання. Набуття навичок особливостей формування голосних та приголосних звуків, засвоєння правил орфографії та орфоепії академічної манери співу.

Тема 4. Процес звукоутворення. Формування навичок роботи артикуляційного апарату.

Ознайомлення з видами атаки звук. Формування м'якої атаки звуку. Усвідомлення значення складових артикуляційного апарату (зуби, губи, язик та щелепи). Відпрацювання навичок артикуляції голосних та приголосних звуків. Роль мимічної мускулатури у співацькому процесі.

Змістовий модуль 2. Формування вокально-технічних навичок.

Тема 5. Співацька позиція звуку.

Відпрацювання високої співацької позиції звуку. Усвідомлення функції складові вокального звуку (звуквисотний, динамічний, тембровий, ритмічний).

Формування високого головного звучання та розвиток вокального слуху під час виконання вправ, вокалізів художніх вокальних творів. Ознайомлення з вокально тілесною схемою.

Тема 6. Фізіологічні механізми співацької опори.

Формування поняття про співацьку опору. Складові співацької опори – опора звуку, опора дихання, опора мовлення.

Продовження формування вокально-технічних навичок під час виконання вокальних творів.

Тема 7. Формування відчуття головного та грудного резонування.

Усвідомлення ролі головного та грудного резонаторів як індикаторів повноцінного звучання голосу. Відпрацювання відчуття резонансу у процесі виконання вокальних вправ, вокалізів та вокальних творів.

Тема 8. Розвиток відчуттів високого імпедансу.

Ознайомлення з поняттям про сильний та слабкий імпеданс. Використання методів впливу на положення гортані та м'якого піднебіння, закріплення відчуття високого імпедансу шляхом зміцнення над складковим простору.

Змістовий модуль 3. Вокально-художня виразність.

Тема 9. Об'єднана опора співацького звуку. Дихання. Висока позиція звучання.

Удосконалення роботи над високою позицією звучання. Засвоєння поняття об'єднана опора співацького звуку та дихання. Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону. Розвиток співацького діапазону.

Тема 10. Кантиленийний спів. Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.

Ознайомлення з регістровою будовою співацького голосу. Розбіжності у структурі регістрів чоловічих і жіночих голосів. Особливості виконання перехідних звуків між регістрами (подвійне перекриття). Оволодіння навичками співу на різних динамічних нюансах, а також вирівнювання регістрів. Засвоєння механізму «прикриття» звуку. Закріплення навичок кантиленного співу у процесі роботи над творами класичного та сучасного репертуару.

Тема 11. Опанування різних форм звуковедення.

Удосконалення навичок кантиленного співу протягом усього діапазону під час виконання вокальних творів. Формування фальцетного звучання вокального репертуару. Удосконалення звучання голосних.

Тема 12. Розвиток вокального слуху та співацьких уявлень.

Розвиток самоконтролю за своїми діями , станом, співом та інтонаційною точністю виконання . Відпрацювання уміння створювати відповідний емоційний стан з метою виразного виконання вокальних творів.

Змістовий модуль 4. Розвиток вокально-виконавської майстерності студента.

Тема 13. Розвиток вокально-виконавських навичок під час роботи над піснями з шкільного репертуару.

Закріплення навичок дикції та артикуляції, удосконалення рівності звучання голосу протягом усього діапазону, розширення динамічних можливостей голосу, розвиток виконавських здібностей. Уміння використовувати знання про анатомічно-фізіологічні особливості розвитку голосового апарату дітей під час роботи над піснями шкільного репертуару. Усвідомлення важливої ролі навчально-художнього репертуару у процесі співацького навчання.

Тема 14. Розвиток навичок стильної і жанрової інтерпретації вокальних творів.

Уміння використовувати знання про форму, характер, динаміку розвитку вокальних творів. Розуміння значення тембрального забарвлення співацького голосу. Розвиток виконавських здібностей під час роботи над виконанням вокальних творів. Поєднання літературного тексту зі співом.

Тема 15. Створення художнього образу вокального твору та відображення його емоційного змісту.

Формування уявлень про специфіку музично-образного відображення світу. Використання власного емоційно-естетичного досвіду для створення

художнього образу вокального твору. Уміння створювати певний емоційний настрій для кращого відображення змісту музичного твору. Формування поняття співацького еталону.

Тема 16. Акумуляція виконавсько-художніх умінь та навичок.

Формування творчого підходу (інтересу) до виконуваних пісенних творів. Вміння утримувати увагу школярів засобами вільного володіння голосом та інструментом. Розширення динамічних можливостей, удосконалення та закріплення звучання голосу протягом усього діапазону. Розвиток художньо-виконавських можливостей під час роботи над сучасним естрадним репертуаром.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
ЛК		ПЗ	ЛЗ	ІНД	С.Р.	
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ І						
Змістовний модуль 1. Процес формування навичок роботи над постановкою голосового апарату.						
Тема 1. Головні положення навчальної дисципліни «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Постановка голосу)».	7		4			3
Тема 2. Формування основ співацького дихання.	7		4			3
Тема 3. Формування навичок вокального звуковедення. Оволодіння навичками орфографії та орфоєпії.	8		4			4
Тема 4. Процес звукотворення. Формування навичок роботи артикуляційного апарату.	8		4			4

Разом за змістовим модулем 1	30		16			14
Змістовний модуль 2. Формування вокально-технічних навичок.						
Тема 5. Співацька позиція звуку.	8		5			3
Тема 6. Фізіологічні механізми співацької опори.	8		5			3
Тема 7. Формування відчуття головного та грудного резонування.	7		4			3
Тема 8. Розвиток відчуттів високого імпедансу.	7		3			4
Разом за змістовим модулем 2	30		17			13
Змістовний модуль 3. Вокально-художня виразність.						
Тема 9. Об'єднана опора співацького звуку. Дихання. Висока позиція звучання.	8		4			4
Тема 10. Кантіленний спів. Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.	8		4			4
Тема 11. Розвиток вокального слуху та співацьких уявлень .	7		4			3
Тема 12. Опанування різних форм звуковедення.	7		4			3
Разом за змістовим модулем 3	30		16			14
Змістовий модуль 4. Розвиток мануальної техніки диригування майбутніх фахівців						
Тема 13. Розвиток вокально-виконавської майстерності студента.	7		4			3
Тема 14. Розвиток вокально-виконавських навичок під час роботи над піснями з шкільного репертуару.	8		5			3
Тема 15. Розвиток навичок стильної і жанрової інтерпретації вокальних творів.	7		4			3
Тема 16. Створення художнього образу вокального твору та відображення його емоційного змісту.	8		4			4
Разом за змістовим модулем 4	30		17			13
Усього годин	120		66			54

5. Теми семінарських занять

Проведення семінарських занять навчальною програмою «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Постановка голосу)» не передбачено.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Головні положення навчальної дисципліни «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Постановка голосу)».	4
2.	Формування основ співацького дихання.	4
3.	Формування навичок вокального звуковедення. Оволодіння навичками орфографії та орфоєпії	4
4.	Процес звукотворення формування навичок роботи артикуляційного апарату.	4
5.	Співацька позиція звуку.	5
6.	Фізіологічні механізми співацької опори.	5
7.	Формування відчуття головного та грудного резонування.	4
8.	Розвиток відчуттів високого імпедансу.	3
9.	Висока позиція звучання.	4
10.	Кантиленний спів. Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.	4
11.	Опанування різних форм звуковедення .	4
12.	Розвиток вокального слуху та співацьких уявлень .	4
13.	Розвиток вокально-виконавських навичок під час роботи над піснями з шкільного репертуару.	4
14.	Розвиток навичок стильної і жанрової інтерпретації вокальних творів.	5
15.	Створення художнього образу вокального твору та відображення його емоційного змісту.	4
16.	Акумуляція виконавсько-художніх умінь та навичок.	4
	Разом	66

7. Теми лабораторних занять

Проведення семінарських занять навчальною програмою «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Постановка голосу)» не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Головні положення навчальної дисципліни «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Постановка голосу)».	3
2.	Формування основ співацького дихання.	3
3.	Формування навичок вокального звуковедення. Оволодіння навичками орфографії та орфоепії	4
4.	Процес звукотворення формування навичок роботи артикуляційного апарату.	4
5.	Співацька позиція звуку.	3
6.	Фізіологічні механізми співацької опори.	3
7.	Формування відчуття головного та грудного резонування.	3
8.	Розвиток відчуттів високого імпедансу.	4
9.	Висока позиція звучання.	4
10.	Кантиленний спів. Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.	4
11.	Опанування різних форм звуковедення .	3
12.	Розвиток вокального слуху та співацьких уявлень .	3
13.	Розвиток вокально-виконавських навичок під час роботи над піснями з шкільного репертуару.	3
14.	Розвиток навичок стильної і жанрової інтерпретації вокальних творів.	3
15.	Створення художнього образу вокального твору та відображення його емоційного змісту.	3
16.	Акумуляція виконавсько-художніх умінь та навичок.	4
	Разом	54

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання навчальною програмою «Інструментальна та вокально-хорова підготовка (Постановка голосу)» не передбачено.

10. Методи та технології навчання

Аналітичний (аналіз музичного і поетичного тексту, форми і змісту, задуму композитора), практичний показ твору викладачем (фрагментарний / цілісний), наочний (спостереження за роботою голосового апарату), ілюстрація, демонстрація вокального твору, фонетичний метод (регістрова робота), внутрішнє інтонування (активізація слухової уваги, пошук звукового еталону), метод безпосереднього впливу на співацьку поставу і м'язове навантаження, метод цілеспрямованого використання внутрішніх відчуттів під час співу (м'язових, фонетичних, акустичних, вібраційних, резонаційних), метод емоційного налаштування, метод слухового аналізу, контролю і саморегуляції.

11. Форми, засоби та критерії оцінювання результатів навчання

Форма контролю успішності навчання здійснюється у формі поточного контролю під час індивідуальних занять та у формі підсумкового контролю на іспитах, академічних концертах та контрольних заняттях. Іспит проводиться в II семестрі.

Для посилення виховної дії навчального процесу рекомендується планувати тематичні виховні заходи.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- контрольний модуль;
- академпоказ;
- екзамен.

Форми *поточного контролю*: виконання програмних творів (вокаліз, арія, романс, народна пісня), пісень шкільного й дошкільного репертуару, концертні виступи.

Форми *підсумкового контролю*: контрольний модуль, академпоказ та екзамен.

Зазначені форми та види роботи на практичних заняттях є обов'язковими для всіх студентів. Система оцінювання знань є накопичувальною (складається із суми балів за різними видами діяльності).

Результат поточного контролю фіксується в індивідуальному робочому плані студента. Позитивні оцінки поточної успішності є підставою для допуску до підсумкової форми контролю.

Формою поточного рубіжного контролю є *модуль-контроль*, який проводиться після завершення вивчення змістового модуля у формі прослуховування та усного опитування. Кожний такий модуль включає бали за поточну роботу на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, контрольного прослуховування.

Форма підсумкового контролю: контрольний модуль, академпоказ (I, II, III семестри) та екзамен (IV семестр). Оцінювання здійснюється відповідно до регламенту проведення контролю та критеріїв оцінювання, ґрунтується на принципах об'єктивності, відкритості, прозорості і добросовісності, з урахуванням індивідуальних можливостей здобувачів освіти. Проводиться у присутності викладачів хорового диригування і здобувачів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю

Відмінно (А). Студент добре вміє реалізувати свої творчі можливості, збагачено звучить голос в головних та грудному регістрах, згладжені перехідні

ноти, володіє кантиленою, добре володіє професійним співочим диханням, але ще потрібно знайти свій артистичний образ, неповторні риси індивідуальності. Студент багато працював над пошуком індивідуальної манери виконання, яскравої динаміки розвитку драматургії виконуваного твору, емоційної творчої самореалізації. Голос звучить професійно якісно в розширеному діапазоні, рівно і яскраво темброво забарвлений, але ще не вистачає теплоти, душевної ширості, багатства інтонації, сценічної виразності пластики та руху. Студент впевнено, в повній мірі, з майстерністю розкриває всю глибину авторського задуму твору, яскраво реалізуючи свій артистичний та енергетичний потенціал. Досконало володіє всіма можливостями свого голосу, заворожуючи слухача барвами тембру, багатством інтонацій, щирістю, своєрідною манерою співу. Вміє володіти слухацькою увагою.

Дуже добре (В). Студент добре володіє рівністю звучання (регістрами) голосу, розуміє стиль, жанровість пісень, емоційно відчуває характер літературного образу пісні, але ще є недоліки: форсований звук, гнусавість, горлові відтінки, недоліки сценічного руху. Студент емоційно виразно розкриває задум твору творчо цікавий, володіє вокальними технічними прийомами на досить широкому діапазоні, витримує теситуру, але є недоліки: іноді сумнівна інтонація, метроритмічна нестабільність, пластична невиразність. Студент має добру професійну підготовку як в оволодінні вокально-музичними навиками, так і в роботі над художнім образом пісні, але ще потрібно працювати над музикальною виразністю та емоційною насиченістю акторського творчого прояву

Добре (С). Студент має елементарні навички в оволодінні голосовим апаратом, але не відчуває опори дихання, в'яла емоційна віддача, в'яла артикуляція та дикція. Намагається донести зміст виконуваного твору до слухача. Студент набуває досвіду в оволодінні резонаторами, голос звучить впевненіше, але тембрально нерівно. Не здобули розвитку акторські здібності, і це не дає змоги осмислено розкрити задум авторів пісні. Студент осмислено розкриває драматургію літературного тексту, але професійні вокальні навички,

тобто володіння високою співочою позицією, відчуття опори звука та дихання повинні набути більшої впевненості.

Задовільно (D). Студент не показав зачатків акторського мислення, має посередні вокально-музичні дані, не зумів оволодіти елементарними навичками (дихання, голосоведіння та ін.) Студент частково сприймає навички співу по звукоутворенню та диханню, творча думка залишається в'ялою, акторська робота невиразна. Студент майже не досяг успіхів.

Достатньо (E). Студент не показав зачатків акторського мислення, має посередні вокально-музичні дані, не зумів оволодіти елементарними навичками (дихання, голосоведіння та ін.) Студент частково сприймає навички співу по звукоутворенню та диханню, творча думка залишається в'ялою, акторська робота невиразна. Студент майже не досяг успіхів.

Незадовільно (F). Студент не в змозі виявити акторське мислення, не оволодів вокальними навичками. Студент частково сприймає навички співу по звукоутворенню та диханню, творча думка залишається в'ялою, акторська робота невиразна. Студент майже не досяг успіхів.

Незадовільно (F). Студент не оволодів вокальними навичками; не виявляє навички співу по звукоутворенню та диханню; не досяг успіхів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

I курс, 1 семестр

Контрольний модуль (жовтень):

- вокаліз;
- a capella.

Академконцерт (грудень):

- твір українського композитора;
- дитяча пісня напам'ять (ДЗ старші групи) *(під власний супровід)*.

I курс, 2 семестр

Контрольний модуль (березень):

- вокаліз;

- твір зарубіжного автора.

Екзамен (червень):

- арія;
- виконання твору в складі дуету, тріо;
- шкільна пісня напам'ять (*молодші класи*).

II курс, 3 семестр

Контрольний модуль (жовтень):

- вокаліз;
- твір сучасного автора.

Академконцерт (грудень):

- а саpella;
- романс;
- шільна пісня напам'ять (*середні класи*).

II курс, 4 семестр

Звітний академконцерт (травень):

- два різнохарактерних твори.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА											
Модуль I											
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
П. к.	С. р.	МКР 1	МКР 2	Загальна кількість балів	П. к.	С. р.	МКР 1	МКР 2	Екзамен	Загальна кількість балів	
56	24	10	10	100	50	30	10	10	-	100	
Модуль II											
Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4						
П. к.	С. р.	МКР 1	МКР 2	Загальна кількість балів	П. к.	С. р.	МКР 1	МКР 2	Екзамен	Загальна кількість балів	
55	25	10	10	100	40	20	10	-	30	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної дисципліни	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

- Навчальна програма з дисципліни.
- Робоча навчальна програма.
- Методичні розробки по навчальній дисципліні.
- Вокально-хорова література.
- Аудіо- та відеозаписи творів.
- Музичні інструменти.

14. Рекомендована література

Основна

1. Антонюк А. Постановка голосу / А. Антонюк Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Українська ідея, 2000.
2. Антонюк В.Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): підручник / В.Г. Антонюк. К.: Віпол, 2012.
3. Гнидь Б. Історія вокального мистецтва. КНМАУ, 1997.
4. Голос людини та вокальна робота з ним / Автор. колектив кафедри співу Інституту мистецтв. Монографія. Івано-Франківськ, 2010.
5. Гринь Л.О. Теоретико-методичні основи вокальної підготовки майбутніх акторів / Науково-методичний посібник для студентів спеціальності «Театральне мистецтво». Запоріжжя: ЗНУ, 2011.
6. Дорошок В. Д. Сливацький М. Ю. Основи вокально-педагогічної
7. Дорошок В.Д. Сливацький М.Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики. Івано-Франківськ, 2007 р.
8. Монографія. Автор. Колектив викладачів кафедри співу Інституту мистецтв. «Голос людини та вокальна робота з ним». Івано-Франківськ, 2010 р
9. творчості вчителя музики / В. Д. Дорошок, М. Ю. Сливацький. – ІваноФранківськ, 2007.
10. Ткаченко О. Гігієна голосу у вокальній підготовці майбутніх фахівців музично-педагогічного профілю. Київ, 2014.
11. Чайка В. Мистецтво творити голосом. Роль психофізіологічного стану студента у розвитку його вокальної майстерності: поради педагога / В. Чайка. – Львів: Місіонер, 2012.
12. Юцевич Ю. Музика / Ю. Юцевич // Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2003.
13. Юцевич Ю. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу / Ю. Юцевич. К., 1998.

Допоміжна

1. Вілінська І. Вокалізи для співака-початківця. К.: Музична Україна, 1971.

2. Вілінська І. Вокалізи для високого голосу. К.: Мистецтво, 1969.
3. Вілінська Г. Вокалізи для середнього голосу. К.: Мистецтво, 1989.
4. Вілінська І. Вокалізи для низького голосу. К.: Мистецтво, 1960.
5. Вороніна Р., Воронін О. 30 вокалізів на основі народних пісень. К.: Музична Україна, 1991.
6. Донець-Тессейер М. Збірник вправ для розвитку техніки легких жіночих голосів. Ч. 1-4. К.: Мистецтво, 1950-1970.

Інформаційні ресурси

1. Гігієна голосу як одна з професійних ознак співака – Режим доступу:
<http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/kultura32/31.pdf>.
2. Постановка голосу: техніка мови та фізіологія співу. – Режим доступу:
[file:///C:/Users/2014/Downloads/Npd_2014_1_47%20\(1\).pd](file:///C:/Users/2014/Downloads/Npd_2014_1_47%20(1).pd)
3. Дихальна гімнастика А.Н.Стрельнікової – Режим доступу:
http://fizrazvitie.ru/2010/08/blogpost_08.html.
4. <http://atletizm.com.ua/zdorove/pravilnoe-dykhaniye/784-dykhatel'naya-gimnastika-strelnikovoj-uprazhneniya>